

Pennunostajan opas

Suomen Irlanninsusikoirat ry

Irlanninsusikoiran historia

Irlanninsusikoira on rotuna vanha. Irlanninsusikoira on elänyt jo yli 5000 vuotta sitten Irlannissa, ja perimätiedon mukaan se oli kuuluisa kokonsa, rohkeutensa ja omaa perhettään kohtaan osoittamansa ystävällisyyden johdosta. Niitä käytettiin suurriistan metsästyksessä sekä karjan ja omaisuuden vartijoina. Suomeen ensimmäiset irlikset tulivat 1930-luvulla, mutta rotu hävisi II Maailmasodan melskeissä. Uusi tuleminen tapahtui 1960-luvulla, jonka jälkeen se hiljaksen on vakiinnuttanut asemansa Suomessa. Vuotuisten rekisteröintien määrä vaihtelee 100 – 200 pennun välillä.

Irlis omistajan silmin

Irlis kuuluu vinttikoiraryhmään. Se haukkuu harvoin, mutta pihalla ollessaan se saattaa ilmoittaa ohikulkijoista. Monet irlikset pitävät ”laulamisesta” varsinkin yhdessä toisen irliksen kanssa. Irlis on ihanteellinen seurakoira, koiramaailman lempeä jättiläinen, jonka uskollisuus omaa perhettä kohtaan on legendaarinen. Se tulee hyvin toimeen lasten kanssa ja onnellisimmillaan se on saadessaan viettää aikaansa yhdessä oman perheensä kanssa, sekä lenkillä metsässä että illalla yhdessä TV:tä katsottaessa. Se voi suhtautua hieman pidättyväisesti vieraisiin, mutta se ei saa olla arka eikä aggressiivinen.

Irlis oppii asioita helposti ja nopeasti, mutta se ei kestä toistoja. Irlis ei ole palveluskoira, koska sillä ei ole tarvetta eikä halua miellyttää ihmisiä, ei edes omistajaansa. Älä stressaannu, mikäli koulutus ei etene odotetulla tavalla. Irlis ei sovellu koulutettavaksi suojelu- tai vartiokoiraksi.

Irlis pitää ulkoilmasta, mutta sitä ei voi ajatella tarhattavaksi koirankoppiin pelkäksi pihakoiraksi. Vaikkei rotu olekaan kylmänarka, täytyy muistaa että vinttikoirana sen rasvaprosentti on alhainen ja kylmillä ilmoilla ulkoilujat määräytyvät sään ja tottumuksen mukaan. Irliksen täytyy saada juosta riittävästi vapaana, koska ainoastaan niin lihaskunto kehittyy ja pysyy hyvänä. Se lähtee helposti esimerkiksi jäniksen tai kissan perään, joten vapaana juostessaan se on alttiina tapaturmille.

Irliksiä nähdään eniten maaseudulla ja laitakaupungilla, mutta ne soveltuvat myös kaupunkiin. Irlanninsusikoiraa ei kuitenkaan suositella hissittömään kerrostaloon. Vaikka irlis on iso, sen vaatima tila sisällä ei ole suoraan verrannollinen kokoon, mutta edellytyksenä on, että se saa liikkua tarpeeksi ulkona. Mikäli irlis joutuu purkamaan ylimääräisen energian yksin sisätiloissa,

omistaja huomaa helposti, mitä iso koko ja vahvat leuat tarkoittavat käytännössä. Sohvakaluston tuhoamiseen riittää hyvin yksi työpäivä. TV:n kaukosäädin on sopiva välipala.

Suosittelemme vakuutuksen ottamista niin koiralle kuin irtaimistollekin.

Turkin hoito

Irluksen turkin hoito on vaivatonta: turkki harjataan ja kammataan säännöllisesti ja kuollut karva nyppitään sormin pois. Korvat (myös korvakäytävä), kaula ja jalat siistitään nyppimällä. Koira pestään tarvittaessa silloin kun se on selvästi likainen. Yleisen viihtyvyyden vuoksi on myös tärkeää, että sekä uroksilla että nartuilla hännän alunen pidetään siistinä ja mielellään lyhyessä karvassa ja uroksilla myös ”pistoolin” ja kivesten ympäristö pidetään siistinä leikkaamalla pitkät karvat pois. Mikäli näyttelyt kiinnostavat, turkin hoitoon tulee kiinnittää enemmän huomiota. Normaalit hoitotoimenpiteet kuten esimerkiksi kynsien leikkuu ja muut toimenpiteet pitää opettaa irlukselle jo pentuna.

Irlukset ovat suuria persoonallisuuksia, jotka keksivät ajan kulukseen mitä ihmeellisimpiä asioita. Ne ovat hyvin pitkälle tapojensa orjia, eivätkä ne helposti luovu saavuttamistaan eduista. Johdonmukaisuus on suositeltava hyve irluksen omistajalle. Irlis on älykäs ja se osaa käyttää älykkyyttään hyväkseen, jopa omistajan kustannuksella.

Kasvava pentu

Kasvavan pennun ensimmäisen elinvuoden kolme kulmakiveä ovat: ruokinta, lepo ja liikunta. Pennun on saatava joka päivä riittävästi muttei liikaa hyvää ravintoa, lepoa ja omaehtoista liikuntaa. Kun syntymäpaino on noin puoli kiloa ja vuoden ikäisenä koira painaa koosta ja sukupuolesta riippuen 50 – 70kg, on ymmärrettävää, että koko elimistö luineen ja lihaksineen joutuu koville.

Vaadi kasvattajalta kirjalliset ruokinta ja hoito-ohjeet. Muista myös lukea ne huolellisesti ja noudata niitä! Pentujen ruokinnassa ei ole olemassa yhtä oikeaa totuutta, ne voidaan ruokkia täysravinnolla, kotiruoalla tai niiden sekoituksella. Muista, että koiran kotiruooka EI tarkoita ihmisten ruuan tähteitä. Koiran ruoansulatusjärjestelmä on erilainen kuin ihmisen. Nykyään eläintarvikeliikkeistä on saatavana useita ruokavaihtoehtoja. Kasvavan koiran ruokavaliomuutokset tulee tehdä harkiten ja vaiheittain yhdessä kasvattajan kanssa.

Riittävä lepo ja oikeanlainen liikunta ovat yhtä tärkeitä kuin oikea ravinto. Pentu kasvaa nukkuessaan ja se tarvitsee paljon unta. Nukkuvaa pentua ei saa häiritä. Liikunnan tulisi olla varsinkin ensimmäisen elinvuoden aikana mahdollisimman paljon vapaata liikuntaa pennun ehdoilla. Pentua on hyödyllistä liikuttaa erilaisissa maastoissa ja ympäristöissä. Pennun totuttaminen esimerkiksi rantaleikkeihin ja uimiseen tukee turvallisella tavalla lihaksiston ja pennun motorista kehitystä. Kun pentu näyttää väsymisen merkkejä, se täytyy viedä lepäämään.

Leikkikaverit ovat kivoja, mutta liian rajuja leikkejä tulee välttää. Kaikkea ylenpalttista tulee välttää kasvukauden aikana aina 18 kk ikään saakka.

Irlanninsusikoiran terveys

Irlanninsusikoira on suhteellisen terve jättikokoinen rotu. Irlis kehittyy hitaasti ja sen keskimääräinen elinikä on noin 6 vuotta. Eniten ennenaikaisia kuolemia aiheuttavat erilaiset syövät (eniten esiintyy luusyöpää), sydänsairaudet, sekä keuhkotulehdukset. Muita usein kuolemaan johtavia sairauksia irlanninsusikoiralla ovat hengitystie tulehdukset ja vatsalaukun äkillinen laajentuminen ja kiertyminen.

Kasvuhäiriöitä esiintyy nopeasti kasvavilla roduilla. Tasapainoisella ravinnolla ja sopivalla liikunnalla voidaan vähentää kasvuhäiriöiden ilmaantumista. Kannattaa keskustella kasvattajan kanssa tarkemmin keinoista, joilla kasvuhäiriöitä voi ehkäistä. Monella pennulla tai nuorella koiralla esiintyy kyynärpäissä nestepatteja, jotka ovat ensisijaisesti kosmeettinen haitta.

Irliksella on todettu synnynnäistä maksasairautta, portokavaalista shunttia. Yleensä sairaus johtaa koiran kuolemaan ennen yhden vuoden ikää. Pennut voidaan tutkia shuntin varalta verikokeen avulla ennen luovutusta.

Mistä meille pentu?

Tutustu ensin rotuun, ennen kuin päätät hankkia pennun. Rotuyhdistyksen internetsivuilla on löydettävissä paljon tietoa rodusta, tutustu myös irlanninsusikoirien jalostuksen tavoiteohjelmaan. Ota yhteyttä eri kasvattajiin, kutsu itsesi kylään, jotta pystyt muodostamaan oman mielipiteesi. Muista, ettei tyhmiä kysymyksiä ole olemassa. Pyri löytämään hyvä ja luotettava kasvattaja. Selvitä, onko kasvattaja allekirjoittanut Suomen Kennelliiton kasvattajasitoumuksen ja onko kasvattaja rotujärjestön jäsen. Hyvä kasvattaja ei myy pentua vaatimatta henkilökohtaista tapaamista ostajan kanssa. Pyydä ruokinta ja hoito-ohjeet mukaasi jo ennen pennun tuloa, näin voit rauhassa tutustua ohjeisiin. Pennun myynnin jälkeenkään hyvän kasvattajan mielenkiinto kasvattiaan kohtaan ei lopu. Kasvattajan neuvot ja tuki jatkuvat koiran koko elämän ajan.

Kysy kasvattajalta, miksi hän on kasvattanut juuri tämän pentueen. Kasvattajan tulisi kertoa rodun ja omien koiriensä hyvä ja niin sanotut huonot puolet. Sillä todellisuus ei ole pelkkää "upeeta, mahtavaa, täydellistä, eikä meillä vaan ole koskaan ollut mitään ongelmia".

Olet nyt päättänyt hankkia pennun ja seisot kasvattajan luona pentulaatikon/ulkoilutarhan vieressä. Miten valita pentu? Joskus sen voi valita itse, joskus kasvattaja valitsee sen Sinulle. Toivomuksia voi toki esittää, muttei kukaan voi varmuudella sanoa luovutusikäisestä pennusta, mikä siitä aikuisena tulee. Kukaan ei voi luvata, että pennusta tulisi maailman suurin ja kaunein ja, että se kasvaisi ongelmitta. Suomessa ei ole hintaeroa näyttely- ja lemmikkikoiralla, joten valitse paras mahdollinen pentu.

Irlanninsusikoiran pentu on aika surkuhupaisan näköinen. Sillä on paksut jalat ja nivelet, isot tassut, suuret korvat ja usein maata viistävä häntä. Sen väritys voi vaihdella valkoisesta mustaan. Valkoisia merkkejä voi olla tassuissa, rinnassa ja hännänpäässä. Kysy kasvattajalta pentueen purennoista ja on hyvä itsekin kurkistaa pennun suuhun. Muista, että pentuajan hyvä purenta saattaa muuttua pennun kasvaessa vähemmän hyväksi, toisaalta pienet virheet voivat myös korjaantua myöhemmin.

Pennun tulee ehdottomasti olla terve. Se ei saa olla liian laiha ja luovutusiässä sen painon on oltava vähintään sama kiloissa mitä ikä on viikoissa. Pennulla tulee olla suorat raajat ja sen on liikuttava reippaasti. Pentujen tulisi olla iloisen uteliaita eikä arkaa pentua kannata ostaa. Terveen pennun silmät ovat kirkkaat, turkki on puhdas, kynnet ovat leikatut ja pentu on madotettu kasvattajan luona vähintään kaksi kertaa ennen luovutusta. Pentujen korvat (sisäpinnat) likaantuvat helposti sisarusten kanssa telmiessä, mutta lika irtoaa helposti kostean pyyhkeen avulla.

Vieraillessasi kasvattajan luona näet millaisissa oloissa pentusi kasvaa ja miten sitä hoidetaan. Vaikka pennut pissaavat ja kakkaavat paljon, paikan tulee kuitenkin olla siisti. Pennuilla tulee olla riittävästi tilaa liikkumiseen myös ulkona, ja talvipennuilla ennen kaikkea sisätiloissa. Pentujen tulee käyttäytyä aktiivisesti, luottavaisesti ja iloisesti. Pentueen emän tulee myös olla iloinen ja hyvin hoidetun näköinen ja suhtautua vieraisiin luottavaisesti. Emon turkki ei ole imetyksen jälkeen parhaassa mahdollisessa kunnossa, ja välittömästi imetyksen loputtua emä voi olla hoikka, mutta se ei saa olla nälkiintyneen näköinen. Maalaisjärkeä käyttäen näet, onko kasvattajan luona "kaikki kunnossa". Pyydä nähdä pentusi painotaulukko. Säälisiä ei pentua tule koskaan hankkia.

Koska pentu haetaan?

Irlanninsusikoiran pentua ei ole suositeltavaa luovuttaa ennen kahdeksan viikon ikää. Monet kasvattajat luovuttavat pentunsa vielä myöhemmin. Suomen Kennelliiton ohjeissa pennun luovutuksen minimi-ikä on 7-viikkoa.

Monet suosivat kesäpennun ostoa, koska lämpimillä ilmoilla pentu voi olla paljon ulkona ja esimerkiksi sisäsiisteyden opettaminen sujuu ikään kuin itsestään. Valitettavasti pennun saaminen sopivasti kesälomaksi ei aina onnistu. Mikäli pennun luovutus osuu keskelle pahimpia pakkasia, pennun ulkoiluttaminen vaatii erityishuomiota.

Urospennulta tulisi tarkistaa, ovatko molemmat kivekset laskeutuneet kivespussihin. Kiveksistä tulisi olla myös merkintä kirjallisessa kauppasopimuksessa ja eläinlääkärin tarkastustodistuksessa.

Muista varmistaa onko pentue testattu synnynnäisen maksasairauden eli portokavaalisen shuntin varalta? Kysy myös onko eläinlääkäri tarkastanut pentueen? Kasvattaja on iloinen esittämistäsi kysymyksistä, koska näin osoitat olevasti aidosti kiinnostunut pennun hyvinvoinnista. Viimeistään tässä vaiheessa kannattaa liittyä **Suomen Irlanninsusikoirat ry:n jäseneksi**. Pyydä kasvattajalta apua tai ota suoraan yhteys yhdistyksen jäsensihteeriiin sähköpostilla jasensihteerii@sirl.fi. Muut yhteystiedot löytyvät esimerkiksi yhdistyksen nettisivuilta osoitteesta www.sirl.fi. Yhdistys

julkaisee neljä kertaa vuodessa ilmestyvää Irlanninsusikoira-lehteä, jota ilman kukaan todellinen irlis-fani ei voi elää.

Useimmin esitettyjä kysymyksiä:

Voiko irliksen hankkia kaupunkiasuntoon?

Kyllä voi, jos pystyy takaamaan ensin pennulle ja sen jälkeen aikuiselle irlikselle riittävästi vapaata liikuntaa. Hissitön talo on irlanninsusikoiralta huono ratkaisu.

Miten irlis tulee toimeen muiden lemmikkien kanssa?

Yleensä hyvin, se tottuu helposti toisiin koiriin, kissoihin jopa kaneihin ja marsuihin. Kaikki koirat ovat yksilöitä, joskus kuitenkin yhteiselo ei onnistu.

Mitä irliksen kanssa voi harrastaa?

Eniten harrastetaan näyttelyitä, jonkun verran myös vinttikoirien juoksukilpailuja, pääasiassa maastajuoksua (varsinainen treenaaminen aloitetaan vasta sitten kun kasvu on päättynyt). Tottelevaisuuskokeissa näkee irliksiä harvoin, syynä on rodulle tyypillinen itsepäisyys. Joskus irlanninsusikoiran kanssa harrastetaan myös metsäjälkeä.

Kuinka paljon irlis tarvitsee koulutusta

Kaikki koirat tarvitsevat peruskoulutuksen, eikä irlis tee tässä poikkeusta. Jo kokonsa puolesta koira vaatii kunnollisen peruskoulutuksen ja totuttamisen normaaleihin hoitotoimenpiteisiin, erilaisiin ympäristöihin, sekä huolellisen sosiaalistamisen.

Syökö irlis paljon?

Syö, varsinkin kasvuaikana. Kysymys ei kuitenkaan ole ainoastaan ruuan määrästä, vaan myös laadusta. Ruuan määrä suhteutetaan koiran kulutukseen, aktiivisuuteen ja kasvunopeuteen. Ruuan riittävyttä voi havainnoida parhaiten kokeilemalla koiran kylkiluita. Koirakohtaiset erot ovat suuret.

Tarvitseeko irlistä trimmata?

Irlanninsusikoira ei ole trimmattava rotu. Kysy kasvattajalta enemmän koiran siistimisestä.

Uros vai narttu?

Tähän kysymykseen ei voi vastata yksiselitteisesti. Irliksissä erot ovat enemmänkin koira- kuin sukupuolikohtaisia.

Mistä saa tietoa myytävistä pennuista tai aikuisista koirista?

Yhdistyksen pentuvälityksessä on tietoa myytävänä olevista pennuista. Yhdistyksen kotisivuilla on lista kasvattajista, jotka ovat yhdistyksen jäseniä.

Lopuksi

Sopimus koiran kaupasta pitää aina tehdä kirjallisesti, Suomen Kennelliiton lomakkeella. Tutustu huolella yleisiin ehtoihin. Kaikkien erityisehtojen pitää näkyä kauppakirjassa. Mikäli hankit koiran osamaksulla, tulee siitäkin olla täytettynä kirjallinen sopimus. Lue kaikki läpi ennen lomakkeen allekirjoitusta, jotta tiedät mihin sitoudut. Sijoitussopimuksissa kannattaa olla tarkkana sopimuksen ehtojen suhteen.

Älä koskaan osta koiraa näkemättä sitä etukäteen.

Muista pitää yhteyttä kasvattajaan. Kasvattaja on ensimmäinen, joka sinua auttaa jos sinulle tulee koirasi kanssa ongelmia. Muista, että koirallasi on yksi kasvattaja, mutta kasvattajalla saattaa olla maailmalla monta pentua, joten sinun yhteydenpitosi kasvattajaan on ensisijaisen tärkeässä asemassa.

Harkitse ennen kuin hankit!